

POSTINRÄTTNING, f. 2. Se *Post*, 5.
POSTINSPEKTOR, påsstinnspektör, m. 3. Postförvaltare i stad, der landshöfdingeresidens är, äfvensom i Stockholm.
POSTJAKT, f. 3. Jakt, som användes till postföring.
POSTKAMERERARE, m. 3. Tjensteman vid Stockholms postkontor, som kontrollerar postmästarne, vakar öfver, att inga balanser få uppkomma, och att redogörelserna i rättan tid inkomma. [- cam —.]
POSTKARL, m. 2. Postande karl, vaktpost.
POSTKARTA, f. 1. Förteckning på afgående eller ankommande bref, som upprättas på postkontoren. [- charta.]
POSTKONTOR, påsstkännort, n. 3. På statens bekostnad med särskilda tjänstemän försedt ställe i stad eller på landet, der bref emottagas till afsändning med posten och ankoma bref utdelas. [- contor.]
POSTLIN, se *Porlin*.
POSTMEDEL, n. 5. pl. Medel, som inflyta genom bresporto och fraktsgifter af passagerare och gods, som föras med postfartyg.
POSTMÄSTARE, m. 3. 1) Postförvaltare vid postkontor, der ej finnes landshöfdingeresidens, äfvensom på vissa ställen å landet, samt vid Stockholms general-postkontor. — 2) Person, som har högsta tillsyn vid ett posthus utrikes.
POSTO, påsto, s. oböjl. (ital.) Fast ställning, stånd. *Fatta p.*, göra stånd.
POSTPAPPER, n. 5. En sort fint papper i mindre format, som brukas isynnerhet till brefskrifning för afsändning på posten.
POSTPENNINGAR, m. 2. pl. och
POSTPORTO, påstporto, n. 4. Afgift för bref och paketer, som fortskaffas med posten.
POSTSEKRETERARE, m. 3. Tjensteman, som förättar sekreterare-göromålen vid postverket.
POSTSKRIFVARE, m. 3. Tjensteman, anställd som skrifvare vid postverket.
POSTSKRIPTUM, påsstskri'p'tumm, n. pl. — *ta*, eller
POSTSKRIPT, påsstskri'p't, n. 3. (lat. *Postscriptum*) Hvad som tillägges i ett bref efter dess afslutande och underskrift. Tecknas förkortadt *P. S.*
POSTSTATION, påsststatschön, f. 3. 1) Ställe utrikes, der skjuts hålles resande tillhanda. — 2) Håll emellan tvenne sådana ställen.
POSTSTYRELSE, f. 3. Embetsverk, som handlägger och afgör alla till postverket hörande ärenden.
POSTTAXA, f. 1. Taxa å afgiften för bref, som inlemnas på posten.
POSTTIDNING, f. 2. Tidning, som meddelar in- och utrikes nyheter, erhållna med posten. Ordet begagnas som titel för vissa tidningar.
POSTULAT, påstulát, n. 3. o. 3. (geom.) Enkel uppgift, hvars verkställande fordrar intet bevis.
POSTVAGN, m. 2. 1) Vagn, hvarpå posten föres. — 2) (utrikes) Dylik vagn, hvilken derjemte äfven fortskaffar resande.
POSTVERK, n. 3. Den allmänna inrättning i en stat, som besörjer postföringen.
POSTVÄG, m. 2. Väg, på hvilken allmänna posten föres.
POSTVÄSKA, f. 1. 1) Läderväska, i hvilken posten föres ifrån ett ställe till ett annat. — 2) (fig. fam.) Se *Slammertaska*.
POTATES ell. **POTÁTIS**, potátiss, m. pl. *potäter*, äfv. i dagligt tal *potatisar* (dock ej i kol-

lektiv mening) 1) En allmänt känd jordfrukt. *Solanum tuberosum*. Benämningen bildad efter det engelska *Potatoe*. *Gif mig en p., två potäter* eller *potatisar*. — 2) (kollektivt) Mängd af sådana jordfrukter. *En kappe p.* (äfv. *potäter*, men ej: *potatisar*). — *Ss. P-land, -stjelk*, m. m.

Anm. För singular brukas äfv. någon gång *Potát*. *Potát* ell. *Potáta*, pl. *potátor*, är alldeles obrukligt. I stället för detta utländska ord har man det ganska goda svenska *Jordpäron*.

POTATESBRÄNNVIN, n. 3. Brännvin, tillredt af *potates*.

POTATESBRÖD, n. sing. Bröd, bakadt af mjöl blandadt med rifven eller stött *potates*.

POTATESMJÖL, n. sing. Mjöl, som beredes af *potates*.

POTATESQVARN, f. 2. Ett slags qvarn, hvarmedelst *potates* söndermales till begagnande vid brännvinsbränning.

POTENS, potá'ns, f. 3. (lat. *Potentia*) 1) Förmåga, kraft; viss grad af kraft. — 2) (alg.) Storhet, multiplicerad med sig sjelf en eller flera gånger. — 3) (mek.) Kraft, hvarigenom något sättes i rörelse. — 4) (fil.) Grad af det oändligas utveckling i det ändliga. — 5) (fysiol.) Hvarje inverkan på en levande kropp, hvarigenom lifvet underhålles eller modifieras.

POTENTAT, potántát, m. 3. (medelt. lat. *Potentatus*) Regent i en större stat.

POTENTILL, potántí'll, f. 3. Örtsläktet *Potentilla* eller Fingerört.

POTT, m. 3. Penninginsats af samteliga spelande för ett parti i vissa spel, t. ex. kägelspel. *Spela en p.*, ett parti.

POTTA, f. 1. 1) Större skålförmigt kärl af ler, porlin eller äfv. tenn, koppar och messing. Jfr. *Naltpotta*. — 2) Glasdegel vid glasbruk.

POTTASKA, f. sing. (t. *Pottasche*) Ett alkaliskt salt, som erhålles genom träaskas urlutning med vatten, lutens inkökning till torrhet, samt det torra saltets (rå pottaska) kalcinering, tills den blifvit färglös (raffinerad). — *Ss. Pottaske-sjuderi, -tillverkning*. [Påtaska.]

POTTFISK, m. 2. Daggdjur af Hvalarna, stort som en hvalfisk, 30 alnar eller derutöfver, hufvudet föga mindre än kroppen, och med tänder blott i undra käken. Öfra delen af det stora hufvudet innehåller Hvalraf eller *Spermaceti*. *Physeter macrocephalus*.

POTTKÄS, m. sing. (t. *Potlkäse*) Krukost.

POTTLÖD, n. sing. Maskinsmörja, tillredd af blyerts.

POTTMAKARE, m. 3. (prov.) Se *Kruk-makare*.

POTTRA, se *Pultra*.

POZZOLANJORD, påssolanjörd, f. sing. Söndervittrad lava, som nyttjas till murbruk vid byggnader under vatten.

PRACK, f. 3. Se *Prackande*.

PRACKA, f. 1. Ett slags sjöfågel. *Mergus serratus*.

PRACKA, v. n. 1. 1) Söka att förvärfa, komma åt penningar genom hvarjehanda lumpna medel. *P. bört*, på mindre hederligt sätt göra sig af med; äfv. *slarfva bort*. *P. ihóp*, hopsamla genom allehanda slags medel, så lofliga som olofliga; äfv. *fuska ihóp* (om arbete). *P. på en något*, genom efterhängsenhet eller på svekfullt sätt narra en att köpa något. *P. sig till*, genom allehanda konstler åtkomma. — 2) Nyttja hvarje-